

ROLNIK

Bezpłatny dodatek — wychodzi co tydzień.

Rok 1

CHOJNICE, dnia 7-go sierpnia 1924 r.

Nr. 19

Co się przyczynia do tego, że miód jest lekarstwem.

Począwszy od czasu wojny światowej odzywają się coraz częściej głosy lekarzy, (mianowicie tych, którzy praktykują w szpitalach i innych zakładach leczniczych), którzy otwarcie przyznają miodowi właściwości lecznicze. Do tego przyczyniło się w niemałym mierze używanie miodu w lazaretach polowych i w szpitalach wojskowych w czasie wojny, gdzie się przekonano, że miód jest rzeczywiście środkiem leczniczym w wielu dolegliwościach, a nawet i przy poważniejszych chorobach. Zdaje się, że zainteresowanie się lekarzy miodem przybierze w niezadługim czasie i szersze rozmiary.

W wielu pokarmach odkryto w ostatnich czasach jakieś składniki posiadające bardzo ważne siły lecznicze. Składnikom tym nadano nazwę „witaminy“.

Witaminy są to pierwiastki, które w trojakim rodzaju znajdują się w niektórych pokarmach, ale tylko w nader małej ilości. Zawiera je w sobie i miód. Pokarmy nie zawierające witaminów są zdrowiu wrót szkodzi. Dosadnie oddziaływanie miodu na leczenie różnych chorób zawdzięcza miód jedynie tej okoliczności, że zawiera w sobie witaminy. One bowiem, spożyte z miodem, zabijają w organizmie ludzkim zarazki wielu chorób. W piśmie niemieckim „Pfaelzer Bienenzeitung“ opisuje lekarka Dr. med. Paula Emrich obszernie doświadczenia poczynione w zakładzie leczniczym dla dzieci w Amden przy leczeniu miodem. „Kurację miodową“, pisze ona, „wypróbowano przy 200 dzieciach i spokojnie przyznać trzeba, że nigdy nie bez skutku pomyślnego“. Przy tem podpada przedewszystkiem zawsze przybieranie wagi. Nie jest ona jednak bezpośrednim skutkiem używania miodu, lecz pojawia się wskutek odnawiania się krwi przez miód, co znów przyczynia się do przybierania wagi pacjentów.

Odnawianie się krwi odbywa się wskutek spotęgowanego wytwarzania się tych składników krwi, które zawierają żelazo, które więc nadają jej czerwone zabarwienie. Żelazo jest znów tym czynnikiem, który przy oddychaniu kwasoród z powietrza ściąga, dalej go podaje i w organizmie na stosownym miejscu składa. Kwasoród wreszcie wywołuje w ciele wzmożony ruch i do dokładniejszej przemiany materii się przyczynia, przez co wywołuje przybieranie na wadze. Na tej drodze odbywa się proces albo zupełnego wyleczenia niektórych chorób, albo też polepszenia zdrowia. Przy tym procesie ważną rolę odgrywa miód przez to, że zawiera owe witaminy.

Miód jest więc nie tylko jakąś łakocią, ale prawdziwym lekarstwem. O tem przedewszystkiem pszczołarze wiedzieć powinni, i należy też sprawę tę jak najczęściej rozgłaszać pomiędzy szerszą publiczność. Używając miodu jako lekarstwa, nie należy go mieszać z wrzącym mlekiem. War bowiem zabija witaminy, a tem samem miód traci swą siłę leczniczą.

Podpory u drzew owocowych na drogach.

Sadząc drzewa owocowe na drogach i w miejscach wystawionych na wielkie wichry, dajemy z konieczności kołki, ażeby drzewami wiatr nie szamał. Powiedziałem, że kołki dajemy z konieczności, bo nieraz podpory te szkodzą drzewom, mianowicie gdy dajemy nieocicsane ze sęków, następnie, gdy kołki dajemy za długie t. j., że sięgają w koronę drzewa. W czasie więc wielkich wichrów, gdy drzewo nie jest dostatecznie przywiązane, przez szamotanie korony kaleczą się gałązki. Z drugiej strony znów, gdybyśmy podpory drzewom wysokopiennym, wystawionym na wielkie wichry, nie dali, drzewa pochyliłyby się a nawet pokrzywiły zupełnie. Drzewa zasadzone nad dość głębokimi rowami i nie mające od początku kołków, przeginają się później od wichrów tak, że korzenie są na drodze a korony po drugiej stronie rowu. W tych dniach zauważyłem taką aleję drzew owocowych, najwyżej 3 — 4 letnich, u których nie było już ani jednego kołka i wszystkie drzewa stoją pochylone. Nie mogłem na miejscu sprawdzić, czy kołki rozmyślnie już usunięto, ponieważ drzewa są już dość grube i podpór nie potrzebują, czy też wszystkie kołki zostały z biegiem zimy skradzione. W takim wypadku należy koniecznie dać jeszcze raz odpowiednie podpory, bo w przeciwnym razie drzewa będą pochylone, a cała aleja oszpecona.

Nie należy też usuwać zawczasem kołków przy drzewach alejowych, mianowicie na drogach wysoko położonych. Lepiej, że kołki rok dłużej pozostaną, drzewa więcej zgrubieją i będą potem proste, niż gdyby je usunięto zawczasem. Zaleca się tylko zmieniać wiązadła, ażeby się nie wrzynały w drzewa.

Stan rolnictwa w Stanach Zjednoczonych.

Pismo amerykańskie „Trady Bulletin“ przytacza niezmiernie ciekawe cyfry, dotyczące stanu rolnictwa w Stanach Zjednoczonych.

Według powyższych informacji rolnik amerykański osiąga za swoje produkty najwyżej 20 procent więcej od cen w roku 1923, podczas gdy ceny wszystkich artykułów, potrzebnych w rolnictwie wzrosły w tym czasie o 50 procent.

W ostatnich 5 latach wielkość obszaru, zasianego pszenicą wynosiła przeciętnie 64 milionów acrów, a pokrycie wewnętrznego zapotrzebowania wymaga za ledwie 36 milionów acrów. Wywóz nadwyżki jest utrudniony z powodu tańszej produkcji w Kanadzie, Argentynie i Australji, które wynoszą do 600 000 buszli.

Wzrost produkcji pszenicy w stosunku do czasu przedwojennego w niektórych krajach rolniczych ilustruje następujące zestawienie:

Kraj	Obecnie	przed wojną	wzrost w proc.
Kanada	385	81	+ 342
Argentyna	195	93	+ 110
Australja	89	48	+ 85
Rumunja	69	53	+ 30
Inde	68	50	+ 36
Rosja	—	156	— 100
Stany Zjedn.	186	109	+ 71

W celu zapewnienia rolnikowi w Ameryce wyższych cen, przedsiębrano już rozmaite środki, ale żaden z nich — jak dotychczas — nie doprowadza do celu.

Rozmaitości.

Siew wyki z żytem. Wykę ozimą czyli piaskową nabyć można w „Ziarnie Siewnem“ (Poznań, ul. Mickiewicza 33) lub w firmie T. Otmianowski, ul. Szkolna 9. Wykę piaskową wysiewa się z żytem lub pszenicą; z pierwszym na wcześniejsze użytkowanie, z drugą — na późniejsze. Najlepiej jedną połowę przeznaczanego pola obsiać wyką z żytem, a drugą z pszenicą, gdyż wtedy przedłuży się okres największej wydajności masy zielonej i chętnego spożywania mieszanki przez bydło, gdyż to ostatnie znacznie chętniej pożera mieszankę, w której zboże nie jest jeszcze wykłoszone. Najpraktyczniej siać wykę piaskową osobno w początku września w rzędy odległe o 8 cali a w cztery tygodnie później wsiać między rzędy żyto lub pszenicę. Dla ułatwienia przy siewie wyki używa się radliczek długich, a przy zbożu krótkich. Po siewie wyki rolę pozostawiamy niezabronowaną, co umożliwia prowadzenie siewnika poprzednim śladem. Gdyby przestrzenie międzyrzędowe mocno się zachwaciły, to należy je wymotykować, a późniejszy siew zboża dopęłnić rzutowo i przykryć broną. Przy siewie rzędomym dać należy wyki 45 — 50 funtów i 40 żyta lub pszenicy na 1 mórg magdeburgski, przy rzutowym siewie ilości te powiększyć o 20 proc.

Srodek na wytopienie szczerów Pewien rolnik podaje następujący przepis tępienia szczerów, który praktykuje zawsze z dobrym rezultatem a mianowicie: Wiadomą jest rzeczą, że proszek gipsowy (gips) dostawczy się do wilgoci, twardnieje na kamień. Otóż zmieszać proszku gipsowego (tylko ilość jaką się narazie potrzebuje do założenia) z mąką pszenną (wody nie dodawać) tak, aby była połowa gipsu a połowa mąki pszennej i postawić tę mieszaninę na jakiej skorupie itp. w miejscu, gdzie są szczerzy. Szczerz zjadłszy tę mieszaninę paść musi, bo mu gips w kiszkach z powodu znajdującej się tam wilgoci skamienieje. Ostrożnie, by tej mieszaniny nie zjadły świnię, kury, konie itd., bo to samo stałoby się z niemi. Najlepiej mieszaninę tę założyć w dziurach, otworach, zrobionych przez szczerzy i takowe, biorąc wapno, ser i białko od jaja, zamurować szczelnie, aby odor zdechłych szczerów nie rozchodził się i nie zanieczyszczał powietrza. (Mieszanina z wapna, sera i białka ma być mocna jak cement). Na mieszaninę celem wytopienia szczerów należy wziąć koniecznie mąkę pszenną, gdyż jest słodka, gips także jest słodki więc więcej nęci szczerzy. Próba z mąką żytnią się nie udała.

Obawa przed szarańczą. Sfery rolnicze społeczeństwa zaniepokojone zostały podaną przed kilku dniami wiadomością o masowym pojawieniu się szarańczy w okolicy Łodzi i poczynieniu przez nią szkody. Min. roln. i dóbr państw. wyjaśnia, iż po zbadaniu przez warszawską stację ochrony roślin

okazów pochodzących z województwa łódzkiego i lubelskiego okazało się, że mamy do czynienia z owadem, należącym do rodziny ważek, zupełnie dla roślin nieszkodliwym, gdyż owadożernym. Masowe pojawienie się w roku bież. ważek spowodowane zostało prawdopodobnie wiosennymi wylewami. Rzekoma szarańcza pokazała się też kilkakrotnie w powiecie inowrocławskim, o jakichkolwiek wyrządzonej przez nią szkodach nic jednak nie wiadomo.

Z rynku zbożowego. Badania w kierunku położenia na europejskim rynku polskim w ciągu ostatniego tygodnia wskazują, że wobec ustalenia się waluty polskiej, polski rynek zbożowy odpowiada koniunkturze w Europie zachodniej. Na taką właśnie sytuację wpłynął wzmożony wywóz zboża zagranicę. W związku z wywozem ujawnia się zwykła tendencja dla tak zwanego żyta wywozowego, a więc przedniejszego gatunku. To samo dotyczy pszenicy. Zwłaszcza zyskał na cenie zwykłej owies: Żyto płacono pod koniec tygodnia około 11,50 zł. za 1 kwintal (160 kg.) Żyta słabszego gatunku około 10 złotych. Wyborowa pszenica około 24 złotych, bardzo dobry owies około 15 złotych, jęczmień browarny około 15 złotych.

Ulgi dla rolników. Aby ułatwić rolnikom nabycie tak dziś koniecznych dla racjonalnego gospodarstwa nawozów potasowych, Rząd postanowił udzielać wolnych od opłat wywozowych pozwoleń na eksport jęczmienia i żyta tym organizacjom rolniczo-handlowym, które przed dniem 15 września br. przedstawiają zaświadczenie Sp. Akc. Eksploatacji Soli Potasowych we Lwowie, że nabyły krajowe sole potasowe. Ilość zboża zwolnionego od cła wywozowego odpowiadać będzie ilości nabytych soli potasowych. Równą a może bardziej jeszcze w obecnym czasie ciasnoty gotówki cenną ulgą jest przyznanie taniego i długoterminowego kredytu odbiorcom kałuskich i stebnickich soli potasowych i kajnitru.

Państwowy Bank Rolny a parcelacja gruntów. Państwowy Bank Rolny zamierza ująć w swe ręce parcelację gruntów większych nieruchomości ziemskich. Projektowana pomoc nabywcom w drodze udzielenia pożyczek w formie listów zastawnych Państwowego Banku Rolnego niewątpliwie będzie miała doniosły wpływ na dotychczasową akcję parcelacyjną i akcję tę znacznie przyspieszy, bowiem dotychczas hamowaną była brakiem środków płatniczych drobnych rolników.

Jak uratować krzewy bzu. Usychanie i zwijanie liści bzu powoduje mała zielona gąsienica. Ażeby szkodnika tego zniszczyć, należy spryskać całe krzewy zielenią szweinfurcką, którą kupić można w aptece lub drogerji.

Ciecz tę przyrządza się w następujący sposób: 125 gr. zieleni i pół kg. już lasowanego wapna kładzie się do 10 litrów wody i gotuje pół godz. ciągle mieszając. Następnie wlewa się wszystko do 100 litrów wody, dobrze zamiesza i ciecz jest gotowa. Cieczą tą należy bardzo dokładnie spryskać wszystkie krzewy.

Przyp. Red. Wiadomości te mamy z Poradnika Gospodarczego, znakomitego organu Kółek Rolniczych w Poznaniu, który każdemu rolnikowi polecamy.

Zwolnienie od cła żniwiarek w Rosji sowieckiej. Rada komisarzy ludowych w Moskwie uchwaliła na ostatnim posiedzeniu swem zwolnić od cła wwozowego żniwiarki, sprowadzane do Rosji przez kooperatywy sowieckie. Pozwolenie to ma siłę do 1 września rb. i rozciąga się na 3000 żniwiarek.

Redaktor odpowiedzialny: Leon Kum.

Drukiem i nakładem Drukarni „Dziennika Pomorskiego“ w Chojnicach.